

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«Девіація та патологія соціальна»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність І10 Соціальна робота та консультування

Галузь знань І Охорона здоров'я та забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва освітнього компонента	Девіація та патологія соціальна
Викладач (-і)	Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна, доктор педагогічних наук, професор
Контактний телефон викладача	0508157946
E-mail викладача	roksoliana.zozuliak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю кожна друга середа з 13.30 до 15.00 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (+3800508157946) в робочі дні з 9.30 до 17.30

2. Анотація до освітнього компонента

Силабус вивчення вибіркової дисципліни «Девіація та патологія соціальна» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальна робота» підготовки бакалаврського освітнього рівня.

Предметом вивчення вибіркової дисципліни є ключові засади девіантної поведінки та патології соціальної.

Структуру освітнього компонента становлять змістові модулі:

1. Теоретичні аспекти девіантної поведінки та патології соціальної.
2. Практичні аспекти девіантної поведінки та патології соціальної.

3. Мета та цілі освітнього компонента

Мета та цілі курсу – ознайомлення студентів з причинами виникнення, видами, формами соціальних патологій та девіацій осіб різних вікових категорій; формування знань студентів щодо теоретичних засад попередження соціальних відхилень.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК: **ЗК-6.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. базових понять соціально-педагогічної діяльності.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

СК: **СК-1.** Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами.

Програмні результати навчання **РН 5.** Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
3	І10 Соціальна робота та консультування	2	вибіркова

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1

«Теоретичні аспекти девіантної поведінки та патології соціальної»

Тема 1. Причини розвитку девіацій та патології соціальної	4	4	12
Тема 2. Психологічні аспекти девіацій та патології соціальної	2	2	12
Тема 3. Девіація та патологія соціальна як прояв соціальної дезадаптації особистості в соціумі	2	4	12

Змістовий модуль 2

«Практичні аспекти девіантної поведінки та патології соціальної»

Тема 4. Соціальний контроль та механізм його	2	4	12
--	---	---	----

функціонування			
Тема 5. Педагогіка здорового способу життя	2	4	12
ЗАГАЛЬНА К-ТЬ	12	18	60
6. Система оцінювання освітнього компонента			
Загальна система оцінювання освітнього компонента	Накопичування балів під час вивчення дисципліни		
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Семінарське/практичне заняття	45	
	Самостійна робота	10	
	Контрольна робота	45	
	Максимальна кількість балів	100	
<p>Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю. Підсумкову оцінку за семінарські/практичні заняття вираховуються за формулою середнє арифметичне від загальної суми оцінок множиться на ваговий коефіцієнт 9. Максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 45 балів.</p>			
Вимоги до письмових робіт	<p>Неприпустимі плагіат та списування. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Студенти повинні виконати контрольну роботу для перевірки здатності(ей) продемонструвати розуміння питань використання навчальної літератури та інших джерел інформації, продемонструвати практичні навички здатність застосовувати та інтегрувати отримані знання (поєднаємо теорію та практику з тим, як це знадобиться у професії), що складається з тестових питань, практичного та творчого завдань.</p> <p>На кожен семінар студенти повинні прочитати необхідну навчальну та наукову літературу, законспектувати необхідні цитати, які дають відповіді до семінарських питань, вивчити відповідний матеріал із підручників виконати практичні завдання (зазначено біля кожного семінарського заняття).</p>		
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 45 балів		
Умови допуску до	Виконання 50 % завдань. Вчасно виконано самостійну роботу та написана		

підсумкового контролю	контрольна робота. Зарахування пропущених занять без поважних причин відбувається впродовж наступних двох тижнів після пропущеного заняття за допомогою методів усного опитування чи тестування).
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. У формі тестів на дистанційній платформі.

7. Політика освітнього компонента

При організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: [Положення про самостійну роботу студентів](#); [Положення про організацію освітнього процесу](#); [Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів](#); [Положення про практику студентів](#); [Положення про рейтингову систему оцінювання знань](#); [Положення про академічну доброчесність](#); [Положення про екзамени та заліки](#); [Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг](#); [Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти](#).

Також неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести) і тільки за цієї умови буде допущений до складання заліку.

Обов'язковим є для отримання допуску до заліку є відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

На заняттях потрібно бути активними, творчими, не боятися запитувати та відстоювати свою думку.

Неформальна освіта: студент може отримати додаткові 5 балів за сертифікати відповідні освітньому компоненту – включають до балів самостійної роботи.

8. Рекомендована література

1. Агарков О. А. Соціальна реклама як інструмент профілактики негативних явищ в українському суспільстві: регіональний аспект. Український соціум. 2013. № 4 (47). С. 151–160.
2. Зозуляк-Случик Р. В. Етика соціальної роботи : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 204 с.
3. Максимова Н.Ю. Психологія девіантної поведінки : Навчальний посібник. К.: МАУП, 2011. 520 с.
4. Парфанович І.І. Соціальна профілактика: Курс лекцій. Тернопіль: ТДПУ, 2019. 159 с. Превентивна педагогіка : практикум. К. : Педагогічна думка, 2013. 308 с.
5. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх, реабілітація дітей, які перебувають у конфлікті з законом : Методичні матеріали для тренера /Авт.упор. І. Д. Зверева, О. А. Лещенко, В. П. Лютий, Н. Ю. Максимова, І. В. Носач, О. В. Павлик; За заг.ред. І. Д. Зверевої. К., 2007. 60 с. 2004. 364 с.
6. Фіцула М.М. Відхилення у поведінці неповнолітніх: шляхи їх попередження та подолання: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2008. 432 с.

Допоміжна

1. Зобенко Н.А. Соціальна профілактика девіантної поведінки неповнолітніх: Методичні рекомендації для студентів спеціальностей «Соціальна педагога» та

- «Початкова освіта». Черкаси, 2012. 63с.
2. Зозуляк Р. Вплив мікрофакторів соціалізації на важковиховуваність у дітей. Обрії. 2007. № 2. С. 22–24.
  3. Зозуляк-Случик Р. Особливості формування ціннісних орієнтацій підлітків. Україна на шляху державотворення: історія та сучасність : Всеукраїнська науково-практична конференція, 26 травня 2016 р. Х. : ХДУХТ, 2016. С. 159–161.
  4. Зозуляк-Случик Р. Особливості деструктивного впливу засобів масової інформації та творів художньої літератури на формування агресивної поведінки старшокласників. Освітній простір України : науковий журнал ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». 2017. Вип. 10. С. 114–120.
  5. Roksolyana Zozulyak-Sluchyk [Regulation of Behavioral Deviations in the Youth Environment](#). Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2021. Vol 8. No 1. P. 165–173.
  6. Харченко С. Я. Соціально-педагогічне консультування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Я. Харченко, Н. П. Краснова, Я. І. Юрків ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. 403 с.
  7. Фірсова І. М. Етапи рекламно-інформаційної діяльності соціального педагога. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2013. № 23 (282). Ч. I. С. 115-121.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: zakon.rada.gov.ua
  2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України : <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>.
  3. Офіційний сайт Кабінету міністрів України : [http://www.kmu.gov.ua/..](http://www.kmu.gov.ua/)
  4. Офіційний сайт Мережі аналітичних центрів України : <http://www.intellect.org.ua/>.
  5. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.
  6. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231
  7. Соціальна робота для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/231-sotsialna-robota-bakalavr.pdf>
  8. Професійний стандарт «Соціальний працівник» (Проект). Міністерство соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua/files/project_normativnyh_documentov/p-sp.doc
  9. Професійний стандарт «Соціальний працівник» (допоміжний персонал). Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України (від 18.06.2020р. №1149). URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=b29addb8-9119-433ebcf6-c0cecc2bc738>
  10. Професійний стандарт «Соціальний робітник». Наказ Міністерства соціальної політики України (від 15.08.2019р. №1243). URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=8cc080eb-ab16-4c4ea7f8-30048eecd6>
  11. Спільнота активних освітян: vseosvita.ua
  12. Портал превентивної освіти: <http://autta.org.ua/>
- Адреси бібліотек:*
1. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника – Шевченка 57, 1 поверх Гуманітарного корпусу.
  2. Бібліотека педагогічного факультету. С. Бандери, 1. 8 поверх.

Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи

